

เปลี่ยนแปลงประเทศไทย

ประวัติ

ทุกคนรู้ว่าประเทศไทยต้องเปลี่ยนแปลง แต่ที่ไม่ชัดเจนคือเปลี่ยนอะไรและอย่างไร ที่จริงประเทศไทยพยายามค้นหาจุดลงตัวใหม่ มาตั้งแต่ครั้งที่ ร.๕ แต่ยังไม่พบ

มหาวิกฤตการณ์สยามนี้ไม่มีใครสามารถแก้ไขได้ง่ายๆ และคงแก้ไขไม่ได้ในภพภูมิเดิม เราจะไม่รู้ตัวว่าเราอยู่ในภพภูมิอะไร แล้วก็พยายามแก้ปัญหายุ่งยากในภพภูมิเดิมๆ ซึ่งก็ไม่มีทางออกจากวิกฤต จึงควรทำความเข้าใจเรื่องภพภูมิแห่งการพัฒนา ในพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก ทรงกล่าวถึง “โมหภูมิ” ว่าคนทั้งหลายตั้งแต่อุปราชจนถึงคนเลี้ยงม้าล้วนตกอยู่ในโมหภูมิเป็นผลให้เกิด “เมืองวิเศษ” ซึ่งเต็มไปด้วยความชั่วช้าอนาถ

๑. **ภพภูมิแห่งการพัฒนา** ลูกไก่ที่อยู่ในไข่เมื่อโตเต็มที่แล้วต้องสามารถจิกเปลือกไข่ออกมาสู่ภพภูมิก่อนเปลือกไข่ออกไปจึงจะเติบโตต่อไปได้ ถ้ามันยังอยู่ในภพภูมิที่ล้อมรอบด้วยเปลือกไข่มันจะตายเพราะภพภูมินั้นแคบจะบีบรัดให้ตาย หรือเหมือนเด็กในครรภ์มารดาเมื่อโตเต็มที่แล้วต้องคลอดออกมาสู่ภพภูมิก่อนครรภ์มารดา ถ้ายังอยู่ในภพภูมิเดิมคือ มดลูกของแม่จะตายทั้งแม่และลูก

สังคมไทยเติบโตและซับซ้อนอย่างยิ่ง ภพภูมิเดิมแคบและบีบคั้น เมื่อบีบคั้นก็เกิดการทะเล้นทะเล้ง ด้วยอาการต่างๆ รวมทั้งความรุนแรง จึงควรทำความเข้าใจว่าเราอยู่ในภพภูมิอะไร

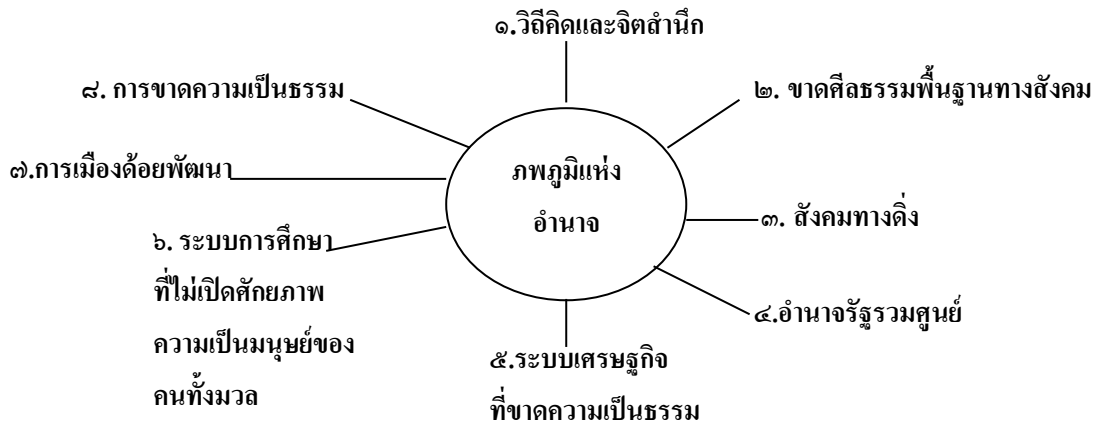
๒. **ภพภูมิเก่า** “หลุมดำประเทศไทย” ภพภูมิที่เราอยู่ในปัจจุบันเปรียบเหมือน “หลุมดำประเทศไทย” ที่กลืนกินความพยายามของบุคคล องค์กร สถาบัน ทำให้แก้ปัญหาไม่ได้เกิดความหมักหมมและวิกฤตไม่มีทางออก

ภพภูมิเก่านี้อาจเรียกว่า “โมหภูมิ” ก็ได้ คือภูมิแห่งความหลง ความไม่รู้เป็น “ภพภูมิแห่งอำนาจ” ที่คิดเชิงอำนาจ ทำเชิงอำนาจและมีโครงสร้างเชิงอำนาจในภพภูมิแห่งอำนาจมีการใช้อำนาจสูง แต่ใช้ปัญญาน้อย อำนาจอาจจะใช้ได้ในเรื่องตรงไปตรงมาในครั้งโบราณ แต่ใช้ไม่ได้ผลในสังคมปัจจุบันที่ซับซ้อน

รูปที่ ๑ แสดงภพภูมิแห่งอำนาจ หรือ “หลุมดำประเทศไทย” ก่อปัญหา ๘ ทิศ คือ

(๑) **วิถีคิดและจิตสำนึก** วิถีคิดเชิงอำนาจและจิตสำนึกที่คับแคบทำให้คิดแยกส่วน คิดถึงตัวเองและพรรคพวกมากกว่าคิดเรื่องส่วนร่วม และความถูกต้องเป็นธรรม นำไปสู่ปัญหาทั้งปวง

(๒) **ขาดศีลธรรมพื้นฐานทางสังคม** ศีลธรรมพื้นฐานทางสังคมคือการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ศีลธรรมพื้นฐานนี้เป็นที่มาของสิ่งดีงามทั้งปวง เช่น ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน ความเป็นธรรม ประเทศไทยขาดศีลธรรมพื้นฐานทางสังคมเพราะอยู่ในภพภูมิแห่งอำนาจ จึงไม่สามารถทำสิ่งดีงามได้

รูปที่ ๑ ภพภูมิแห่งอำนาจ หรือ “หลุมดำประเทศไทย” ก่อปัญหา ๘ ทิศ

(๓) สังคมทางดิ่ง สังคมทางดิ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอำนาจข้างบนกับผู้ไม่มีอำนาจข้างล่าง สังคมทางดิ่งมีพลังสร้างสรรค์น้อยมีพฤติกรรมทางลบสูง ในสังคมทางดิ่ง เศรษฐกิจจะไม่ดี การเมืองจะไม่ดี และศีลธรรมจะไม่ดี องค์กรทางการเมืองทางราชการ ทางการศึกษา ทางธุรกิจ และทางศาสนา ล้วนมีโครงสร้างทางดิ่ง

(๔) อำนาจรัฐรวมศูนย์ อำนาจรัฐรวมศูนย์จะขัดแย้งกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ทำให้เกิดปัญหานานาประการรวมทั้งความรุนแรงที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อำนาจรัฐรวมศูนย์ไม่สามารถแก้ปัญหาอะไรได้ ไม่ว่าจะเป็นความยากจน ความอยุติธรรมในสังคม การทำลายสิ่งแวดล้อม ความรุนแรง ทำให้ปัญหาสะสมจนวิกฤต ต้องกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนท้องถิ่นให้มากที่สุด

(๕) ระบบเศรษฐกิจที่ขาดความเป็นธรรม ระบบเศรษฐกิจที่ดีจะต้องเป็นระบบที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันด้วยสันติ ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ระบบเศรษฐกิจที่มุ่งกำไรสูงสุดเฉพาะบุคคล นำไปสู่การทำลาย ความรุนแรง และสงคราม

(๖) ระบบการศึกษาที่ไม่เปิดศักยภาพความเป็นมนุษย์ของคนทั้งมวล ระบบการศึกษาที่เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา เหมือนกำแพงที่กักขังผู้คนไว้จากความจริงของชีวิตและสังคม ถ้ามนุษย์ได้สัมผัสความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์จะเกิดจิตวิริยะอย่างแรงกล้า หรือระเบิดพลังแห่งการเรียนรู้ มนุษย์มีศักยภาพสูงสุดที่จะเรียนรู้ให้บรรลุอะไรก็ได้ การศึกษาต้องเปิดศักยภาพความเป็นมนุษย์ของคนทั้งมวล

(๗) การเมืองด้อยพัฒนา นักการเมืองสะท้อนความเป็นจริงของสังคมทั้ง ๖ ข้อ ที่กล่าวข้างต้นการเมืองที่ด้อยพัฒนาเป็นอุปสรรคของประเทศ และเป็นปัจจัยให้เกิดความรุนแรง

(๘) การขาดความเป็นธรรม การขาดความเป็นธรรมคือการผลิตของปัญหาที่ ๗ ข้างต้น สังคมที่ขาดความเป็นธรรมจะขัดแย้งรุนแรง และอยู่ไม่เป็นสุข

ภพภูมิแห่งอำนาจนำไปสู่ปัญหาอย่างน้อย ๘ ประการ ดังกล่าวมานี้ ซึ่งจะทำให้มองเห็นว่าทำไมสังคมไทยจึงวิกฤตและออกจากวิกฤตการณ์ไม่ได้ เพราะในภพภูมิเก่าหรือ “โมหภูมิ” หรือภูมิแห่งความไม่รู้ นั้น นำไปสู่สังคมที่ขับเคลื่อนด้วยสัตว์ร้าย ๓ ตัว คือ **ตัณหา** (อยากได้มากๆ) **มานะ** (อยากใช้อำนาจเหนือคนอื่น) **ทิฐิ** (อยากใช้ความเห็นของตัวเองเป็นใหญ่) ลองพิจารณาดูว่าในช่วงที่ผ่านมาสัตว์ร้าย ๓ ตัวนี้อะละวาดอย่างหนักในสังคมไทยจนแตกแยกและวิกฤตไปทั่ว

สังคมไทยจึงต้องออกจากภพภูมิเก่าหรือ “โมหภูมิ” หรือภพภูมิแห่งอำนาจไปสู่ภพภูมิใหม่

๓. ภพภูมิแห่งปัญญา การเปลี่ยนแปลงประเทศไทย คือ การเปลี่ยนแปลงภพภูมิแห่งการพัฒนาจากภพภูมิแห่งอำนาจไปสู่ภพภูมิแห่งปัญญา

ปัญญาเป็นจุดสูงสุดของความเป็นมนุษย์

ปัญญาคือการรู้ความจริงทั้งหมดซึ่งรวมถึงรู้ตัวเองด้วย การรู้ทั้งหมดและรู้ตัวเองทำให้จัดความสัมพันธ์ได้ถูกต้อง ความสัมพันธ์ที่ถูกต้องคือจริยธรรม หรือการอยู่ร่วมกันด้วยสันติ ทั้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ปัญญายังให้เกิดสานติสุข

ปัญญาไปไกลกว่าความรู้หรือวิชา ระบบการศึกษายังไปแค่ความรู้หรือศาสตร์ ศาสตร์ที่ปราศจากปัญญาจึงกลายเป็นศาสตร์ที่ใช้ตีหมกกัน โลกจึงทุกข์เข็ญเพราะศาสตร์ ในพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก ทรงกล่าวถึง “มหาวิชาลัย” วิชา (ช.ช้าง ๒ ตัว) ในทางพุทธหมายถึงปัญญา ในขณะที่วิทยาหมายถึงความรู้มหาวิชาลัยกับมหาวิชาลัย จึงมีความหมายต่างกัน

เมื่อคุณทักษิณเป็นนายกรัฐมนตรีปีแรก ในการคุยกันเป็นส่วนตัวผมแนะนำว่าอย่าใช้อำนาจในการแก้ปัญหาประเทศ เพราะนอกจากแก้ไม่ได้แล้วอำนาจอื่นๆจะตีกลับแล้วท่านจะตกอยู่ในโครงสร้างมรณะในสังคมที่ซับซ้อนอำนาจแก้ปัญหาไม่ได้ ฝรั่งเองก็พูดว่า “Power is less and less effective” แต่ต้องเปิดพื้นที่ทางสังคมและพื้นที่ทางปัญญาอย่างกว้างขวาง

ในรูปที่ ๑ เอาคำว่า “ภพภูมิแห่งปัญญา” แทน “ภพภูมิแห่งอำนาจ” แล้วเปิดพื้นที่ทางสังคมให้คนไทยทุกภาคส่วนรวมตัวร่วมคิดร่วมทำด้วยกระบวนการทางปัญญา พลิกปัญหา ๘ ประการให้เป็นพัฒนา ๘ ประการ อาจจะเรียกว่ามรรค ๘ แห่งการพัฒนาก็ได้

ถ้าคนไทยร่วมกันเปลี่ยนแปลงประเทศไทยใน ๘ ประการ กล่าวคือ

(๑) เปลี่ยนวิธีคิดและจิตสำนึก	(๕) สร้างระบบเศรษฐกิจที่มีความเป็นธรรม
(๒) สร้างศีลธรรมพื้นฐาน คือการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	(๖) สร้างระบบการศึกษาที่เปิดศักยภาพความเป็นมนุษย์ของคนทั้งมวล
(๓) เปลี่ยนสังคมทางดิ่งเป็นทางธรรม	(๗) พัฒนาการเมือง
(๔) กระจายอำนาจไปสู่ชุมชนท้องถิ่น โดยทั่วถึง สร้างธรรมาภิบาลภาครัฐ	(๘) สร้างความเป็นธรรมทุกด้าน

ประเทศไทยจะเปลี่ยนกฎหมายใหม่ จากกฎหมายอำนาจ มาสู่กฎหมายปัญญา อันเป็นสันติวิธีบทนำไปสู่สันติสุข

๔. การสื่อสารเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ประเทศหลุดจากวิกฤตสงครามตั้งแต่เดือน ๒๕๕๒” มาได้ ส่วนหนึ่งมาจากอำนาจของการสื่อสาร การสื่อสารที่ดีทำให้ประชาชนรู้ความจริง โดยทั่วถึง การรู้ความจริงโดยทั่วถึงทำให้เกิดปัญญา ปัญญาทำให้เกิดความถูกต้อง นายกษอภิสัทธิตกับทีมของท่านทำการสื่อสารให้คนไทยและโลกรู้ความจริงตลอดเวลา

สื่อต่างชาติลงความเห็นว่าคุณกษอภิสัทธิตชนะสงครามสื่อสาร

การสื่อสารที่ดีทรงพลัง เกิดผลโดยกว้างขวางและรวดเร็ว

นายกษอภิสัทธิตสื่อสารจากฐานทางปัญญา คือสื่อสารด้วยความสุภาพ ไม่ให้ร้าย ไม่ประณามใช้ความจริงซึ่งมีที่มาจากอ้างอิง ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ มีเหตุมีผล รู้เท่ากัน ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้อื่น ไม่อาฆาต

โดยรวมการสื่อสารที่ดีตรงกับคำว่า **วจีสัจจิต** ซึ่งมีพุทธพจน์เป็นอันมากกว่าการพูดอะไรนั้น (๑) ต้องเป็นความจริงมีที่มาจากอ้างอิง (๒) พูดเป็นปยวาจา (๓) พูดถูกกาลเทศะ (๔) พูดแล้วเกิดประโยชน์

การสื่อสารที่ดีสามารถเปลี่ยนแปลงประเทศไทยได้เร็ว

หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของนายกรัฐมนตรีคือนำสังคมไปในทางที่ถูกต้อง

ประธานาธิบดีอเมริกันคนหนึ่งเข้าใจว่าคือทुरुแมนกล่าวว่าหน้าที่ของประธานาธิบดีนั้น “น้อยที่สุดคือการบริหาร” (The least for administration) แต่สำคัญที่สุดคือชี้ทิศทางที่ถูกต้อง

เมื่อมีทิศทางที่ถูกต้อง ประชาชนและกลไกต่างๆ ก็จะดำเนินไปเอง

นายกรัฐมนตรีจึงไม่ควรไปติดอยู่กับรูปแบบและการบริหารจนหมดแรง แต่ทำหน้าที่สื่อสารกับสังคมเพื่อนำสังคมไปสู่ทิศทางอันถูกต้อง และท่านก็เหมาะสมที่สุดที่จะทำหน้าที่เป็นนักการสื่อสารที่ยิ่งใหญ่ (The Great Communicator) ผู้นำต้องเป็นนักการสื่อสารที่ยิ่งใหญ่ให้สังคมเกิดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วม สังคมที่มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมจะเกิดพลังมหาศาลที่ขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ

พระพุทธองค์ไม่ทรงสรรเสริญอุทิสปฏิหารีย์ แต่ทรงสรรเสริญอนุศาสนียปาฏิหารีย์ ซึ่งเป็นปาฏิหารีย์จากการสื่อสารที่ดี

ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการสื่อสารที่ดี และนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันอยู่ในฐานะที่จะเป็นนักการสื่อสารที่ดี ที่จะนำสังคมไทยไปบนทิศทางใหม่ อันเป็นสันติวิธีบท นอกจากการสื่อสารด้วยตนเองแล้ว ควรมียุทธศาสตร์การสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ระดมนักการสื่อสารที่เก่งๆ ใดๆ เข้ามาใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทุกชนิด เพื่อให้คนไทยรู้ความจริงโดยทั่วถึง และ

เกิดปัญหาโดยทั่วกัน จะได้ออกจาก “หลุมดำ” ของโมหภูมิไปสู่ปัญญาภูมิ เพื่อให้คนไทยบรรลุ
สถานติสุขถ้วนหน้า

ในการนี้อาจตั้ง “องค์การสื่อสารเพื่อการเรียนรู้” อันมีพลังการสื่อสารมหาศาลเพื่อ
เปลี่ยนแปลงประเทศไทย ดังกล่าวเป็นเรื่องต่างหากออกไป .-
